

УДК 316.722 : 712.253 : 58 : 069.029

Роль соціокультурного аспекту у формуванні паркового середовища

Н. О. Олексійченко¹, Н. В. Гатальська², М. С. Коленкіна³

Дослідження фокусуються довкола людини як суб'єкта сприйняття паркового середовища, яке змінюється із плином часу під дією соціокультурних чинників та спрямовані на виявлення вимог респондентів різних вікових категорій до паркового середовища різного функціонального призначення (історичного, меморіального, міського парку відпочинку).

Для проведення дослідження було залучено 60 осіб, віком від 22 до 74 років. Виявлення впливу соціокультурного чинника, зокрема радянських ідеалів на формування вимог до паркового середовища зумовило необхідність розподілу респондентів на дві вікові категорії: молоді люди – 22-34 роки (народилися після або незадовго до закінчення радянського періоду історії України); зрілі люди – 46-74 роки (дитинство, юність та/або середні роки пройшли за часів Радянської України).

Встановлено, що основною вимогою до міського парку відпочинку є комфорт рекреації незалежно від віку респондентів. Для молодих людей міський парк відпочинку є важливим об'єктом комунікації, як на рівні повсякденного спілкування, так і об'єктом культурного надбання соціуму, для зрілих – пріоритетним, після комфорту, є привабливість та функціональність території. Наявність національних прикмет у межах міського парку відпочинку важлива для однакової частки (близько 11%) респондентів обох вікових категорій.

Для меморіального та історичного парку важливими є інформативні функції паркового середовища, однак шляхи забезпечення останньої відрізняються відповідно до вікової категорії. У зрілих людей це, насамперед, матеріальні компоненти культурної спадщини, у молодих – інформаційні якості паркового середовища.

Ключові слова: естетика паркового середовища; функціональні ознаки; соціокультурні чинники.

Вступ (Introduction). Одним із важливих та, водночас, дискусійних методологічних питань як оцінювання, так і формування паркового середовища відповідно до естетичних, соціокультурних та ідеологічних поглядів суспільства, є визначення його потреб. Дослідження у цьому напрямі передбачають аналіз соціокультурного аспекту під

час формування вимог потенційних рекреантів до паркового середовища різного функціонального призначення. Важливість вивчення цього питання зумовлено історичною політикою, яка є об'єктом наукових інтересів низки українських і зарубіжних учених. Проте, державна політика щодо радянської спадщини в сучасній Україні досі не стала предме-

¹ Олексійченко Надія Олександрівна – академік Лісівничої академії наук України, доктор сільськогосподарських наук, професор завідувач кафедри ландшафтного проектування та садово-паркового мистецтва. Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова, вул. Маршала Бажанова 17, м. Харків, 16002, Україна. Тел.: (057) 707-31-20, +38-098-330-22-78. E-mail: nolexiichenko@gmail.com ODCID: 0000-0003-0499-5992

² Гатальська Надія Вікторівна – доктор архітектури, доцент кафедри ландшафтного проектування та садово-паркового мистецтва. Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова, вул. Маршала Бажанова 17, м. Харків, 16002, Україна. Тел.: (057) 707-31-20, +38-067-728-69-20. E-mail: gatalska.nadiia@gmail.com ODCID: 0000-0001-9538-2379

³ Коленкіна Марина Сергіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ландшафтного проектування та садово-паркового мистецтва. Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова, вул. Маршала Бажанова 17, м. Харків, 16002, Україна. Тел.: (057) 707-31-20, +38-050-276-31-09. E-mail: kolenkinamarina@gmail.com ODCID: 0000-0002-5612-0947

том ґрунтового наукового дослідження. Поряд із цим, аналіз радянської спадщини в монументальному мистецтві (значна частина якої зосереджена в парках) дає змогу розкрити особливості інтеграції радянської складової в ідеологічний простір сучасної України (Гайдай, 2014).

Важливого значення у формуванні ідеологічного простору набуває міське середовище загалом та паркове – зокрема. Місто є одночасно продуктом і процесом взаємодії, об'єктом формування інформації та її прочитання. Таким чином, предметно-просторове середовище міст має подвійну цінність – матеріально-практичну та інформаційно-естетичну (Иконников, 1985). Окрім того, парки вважають показником життєздатності урбосередовища загалом (Farahani, & Maller, 2018). Збільшення важливості парків, як компонентів міського середовища, зумовлено зростаючим процесом урбанізації в усьому світі та погіршенням екологічної ситуації (Kabisch, Qureshi, & Haase, 2015; Lin et al., 2014).

Незважаючи на важливість дослідження саме суб'єкт-об'єктних відносин людини і паркового середовища як прояву естетичних, культурно-історичних та соціальних процесів, спостерігається відсутність системних знань щодо цього явища (Farahani, & Maller, 2018). Окремі дослідження історичного та соціокультурного чинників суб'єкт-об'єктних відносин людини і паркового середовища, а також сприйняття його образної системи, усвідомленості інформативних якостей мають поодинокий характер і висвітлені, здебільшого, у публікаціях закордонних авторів (Gobster, 2001; Gregotti, 2009; Jankovic, 2017; Gungor, & Polat, 2018; Yilmaz, Özgüner, & Mumcu, 2018; Polat, & Akay, 2015). Відтак, N. Jankovic (2017) розглядає територію як «культурну конструкцію», зміни в якій є проявом соціальних процесів, що впливають на формування ландшафту як на матеріальному, так і на абстрактному рівнях. Матеріальну структуру ландшафту меморіального парку автор розглядає як вираження соціального, історичного та ідеологічного контексту, аналіз взаємозв'язків якого є не менш важливим, ніж дослідження матеріальних форм.

Метою досліджень є визначення ролі соціокультурного аспекту у формуванні вимог до середовища паркових об'єктів різного функціонального призначення.

Об'єктом дослідження були соціокультурні аспекти естетичного сприйняття паркових пейзажів. *Предмет дослідження* – особливості впливу соціокультурного аспекту на формування вимог до середовища паркових об'єктів різного функціонального призначення

Об'єкти і методика досліджень (Objects and methods). Для здійснення дослідження було залучено 60 осіб, вік яких змінюється в межах від 22 до 74 років. Виявлення впливу соціокультурного чинника, зокрема радянських ідеалів на формування вимог до паркового середовища відповідно до його

функціональних і композиційних особливостей, зумовило необхідність розподілу респондентів на дві вікові категорії:

– молоді люди – 22-34 роки (народилися після або незадовго до завершення радянського періоду історії України);

– зрілі люди – 46-74 роки, до якої увійшли респонденти середнього і похилого віку (дитинство, юність та/або середні роки пройшли за часів радянського періоду історії України).

Середній вік першої вікової категорії становить 23,9 (30 осіб), а другої – 58,9 років (30 осіб).

У межах цього дослідження було застосовано вільний асоціативний експеримент, у ході якого респонденти самостійно визначали вимоги, яким повинен відповідати парковий об'єкт відповідно до його функціональних особливостей, а також культурно-історичного значення (Спиридонова, 2015). Аналіз результатів передбачав розподіл наведених респондентами ознак на групи, розміщені в електронній таблиці Excel, з паралельним підрахунком відносної частки респондентів, які вказали на ті чи інші аспекти в межах меморіального, історичного або міського парку відпочинку. Класифікацію зауважених респондентами ознак на категорії та групи здійснили на основі аналізу наукових джерел та відповідно до результатів анкетування, що зумовило необхідність виокремлення ознак циклічних змін (Bell, 1999, 2004) та функціональних асоціацій («відпочинок», «прогулянка» тощо).

Результати (Results). В результаті проведеного опитування було визначено вимоги, які респонденти висувають до міських парків відпочинку, історичних і меморіальних паркових об'єктів. Ознаки паркового середовища, характерні для міського парку відпочинку, відзначаються низкою подібних і відмінних рис відповідно до вікової групи. Подібними є наявність естетично привабливих рослин і рослинних угруповань, потреба в ознаках фізичного комфорту (наявність малих архітектурних форм (МАФ) утилітарного призначення, розвинута інфраструктура, догляд за станом компонентів паркової території).

Незважаючи на те, що частка зрілих людей, які зауважили на необхідності присутності цих компонентів, дещо більша, ніж молодих, вказані ознаки домінують серед інших в межах обох вікових категорій. До подібних ознак (із несуттєвим домінуванням серед групи молодих людей) можна віднести такі: необхідність у великій території, зручному плануванні, а також доцільності відображення в межах паркового простору індивідуальних рис міста та країни (рис. 1). Найсуттєвішою між віковими категоріями є відмінність у зауваженнях щодо наявності компонентів садово-паркового інтер'єру, де частка зрілих респондентів, що зазначили цю вимогу, на 15,9% більша, ніж молодих. Необхідність у місцях для відпочинку влаштування тінистих місць, добрий санітарний стан насаджень (частка респондентів, що вказала на потребу у рослинах також більша) є основою для комфортного пасивного відпочинку, який,

ймовірно, зрілі люди вбачають як основний в межах конкретного типу паркового об'єкту.

Ознаки середовища історичного парку мають суттєвіші відмінності між віковими групами порівняно із міським парком відпочинку. Однак, поряд з цим є ознаки, які вказані приблизно однако-

вою кількістю респондентів обох вікових груп. До таких відносяться, насамперед, збережені історичні компоненти, у т.ч. й архітектурні споруди, наявність яких в межах історичного парку вважають важливою 33,3% молодих та 42,1% – зрілих людей.

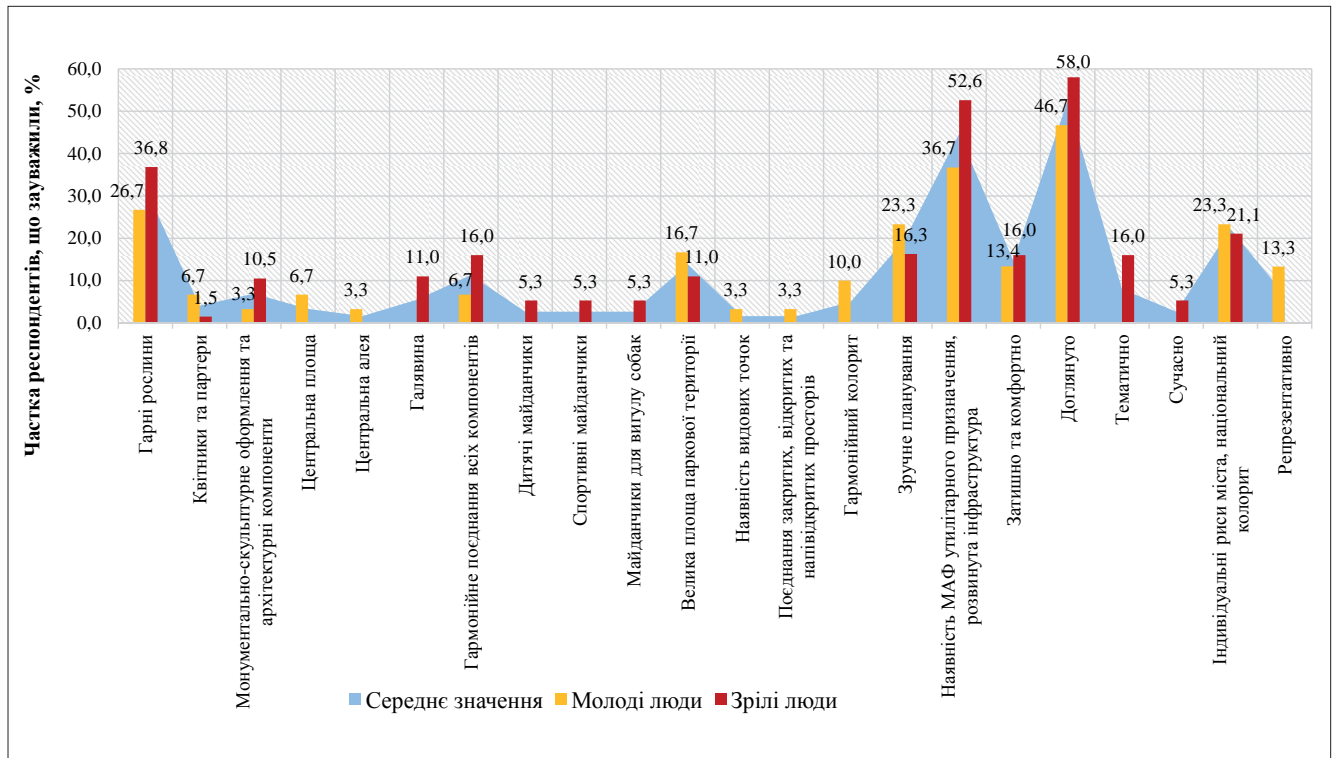

Рис. 1. Структура вимог, які висуваються респондентами до міського парку відпочинку

Fig. 1. The structure of the requirements of the respondents to the city recreation park

Важливо зазначити, що молоді люди окремо звернули увагу на необхідність збереження історичних насаджень, а зрілі – не виокремлювали рослинні угруповання та архітектурні компоненти. На доцільності розміщення елементів монументально-скульптурного оформлення в межах історичного парку (як і загальноміського) більше наголошують зрілі люди (рис. 2, див. рис. 1).

Окрім насаджень, серед компонентів паркового середовища, які мають бути в межах історичного парку, молодими людьми відзначено характерну (або аутентичну) планувальну структуру (13,3%), у той час, як лише 3,3% зрілих респондентів звернули на це увагу.

Найсуттєвішою відмінністю у частці респондентів, які звернули увагу на певну ознаку середовища історичного парку, як важливої складової, є відображення історичних подій, на яку звернули увагу 56,7% молодих людей та лише 21,1% – зрілих. Важливим є суттєве, порівняно із загальноміським парком, зниження уваги до базових ознак комфорту в обох групах опитаних, хоча серед зрілих людей частка таких згадувань дещо вища, ніж у молодих (див. рис. 1-2).

Ще менше уваги щодо комфорту перебування в межах паркового середовища респонденти приділили меморіальним об'єктам (рис. 3). Хоча 10,5% зрілих та 6,7% молодих людей звернули увагу на необхідності розміщення МАФ утилітарного призначення в межах меморіального парку, проте жоден респондент не зауважив на їх доцільності в межах історичного. Найбільше уваги респондентами в межах меморіального парку зосереджено довкола монументально-скульптурного оформлення, де, як і в попередніх випадках, частка зрілих респондентів більша, ніж молодих – 36,8% та 26,7% відповідно, відзначили необхідність розміщення цих компонентів у парковому середовищі. Подібною до попередніх результатів є увага молодих людей до композиції рослинних угруповань, яка, на думку 23,3% опитаних, має узгоджуватися із тематикою парку. При цьому зрілі люди на цей аспект не вказали, проте зауважили на необхідності гармонійного поєднання штучних і природних компонентів (див. рис. 3). Цікавим аспектом є наголос обома групами (хоч і не у значній кількості) на важливості відповідності колориту паркового середовища тематиці парку, чого не було відзначено в межах історичного парку.

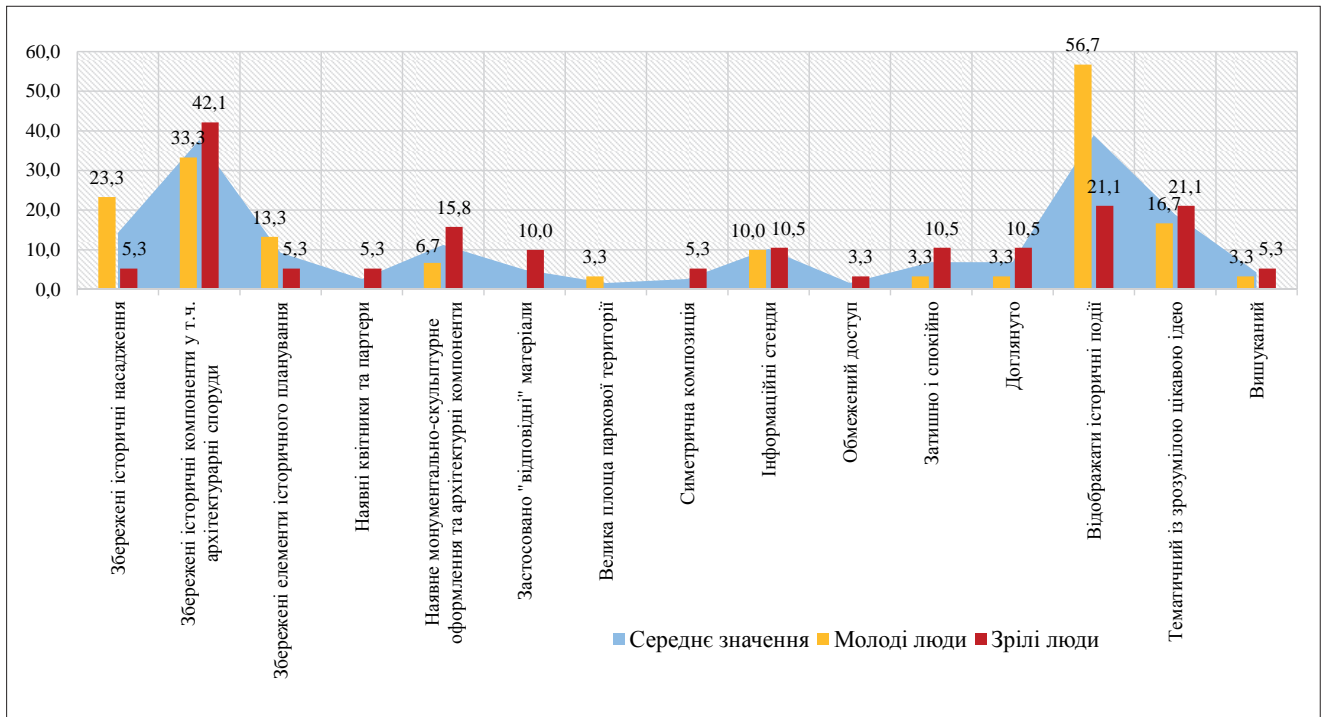

Рис. 2. Структура вимог, які висуваються респондентами до історичного парку
 Fig. 2. The structure of the requirements of the respondents to the historical park

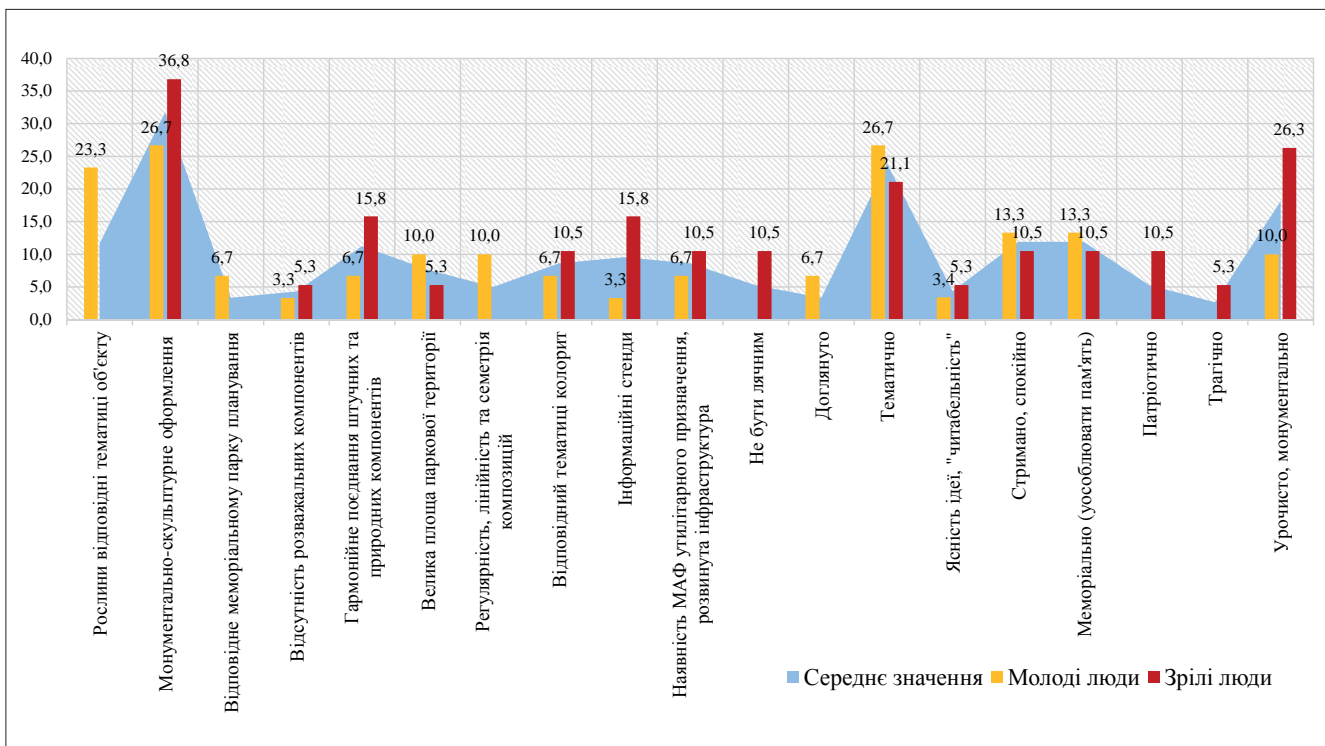

Рис. 3. Структура вимог, які висуваються респондентами до меморіального парку
 Fig. 3. The structure of the requirements put forward by the respondents to the memorial park

Дискусія (Discussion). За результатами здійснених досліджень виявлено вплив соціокультурного чинника на окреслення вимог до міського парку відпочинку, що відображено у частці згадувань щодо розміщення компонентів монументально-

скульптурного оформлення, а також емоційно-асоціативних ознак. Зокрема, на важливості монументально-скульптурного оформлення міського парку відпочинку зауважує утричі більше зрілих респондентів, ніж молодих (див. рис. 1). Ця

обставина може бути наслідком соціокультурного впливу радянської концепції формування паркового простору, спрямована на меморіалізацію революційних подій, а з другої половини ХХ ст. – популяризації культу «Великої Вітчизняної війни». Концепція передбачала розміщення монументів в межах майже кожного ландшафтного об'єкта, що зумовило створення відповідної асоціації між парковим середовищем та монументальним оздобленням.

Потреба респондентів різних вікових груп у вираженні ознак, які визначають національні особливості паркової території, є найподібнішою порівняно із рештою ознак, що може бути свідченням однакості щодо важливості цього аспекту. Однак, решта емоційно-асоціативних ознак, які мають виникати в межах міського парку відпочинку, на думку респондентів різних вікових груп принципово різняться. Молоді люди вбачають необхідність репрезентативності паркового середовища (13,3%), на користь чого свідчать і зауваження у доцільності центральної площі та алеї. Своєю чергою, зрілі люди зауважують на важливості формування сучасного парку, а також його тематичній спрямованості (див. рис. 1).

Аналізуючи отримані результати в площині потреб, які має задовольняти середовище міського парку відпочинку, доцільно зауважити на первинних вимогах людей незалежно від віку – фізичний комфорт перебування, що підтверджено і попередніми дослідженнями (Oleksichenko, & Gatalska, 2018). Поряд із цим, для молодих людей міський парк відпочинку є об'єктом комунікації, як на рівні повсякденного спілкування (необхідність зручного планування площі, ознак фізичного комфорту), так і об'єктом культурного надбання соціуму (індивідуальні риси міста, національний колорит, репрезентативність паркового середовища, партерні композиції та ін.). Для зрілих людей пріоритетним, після комфорту, є гармонійність і функціональність паркового середовища. Однак необхідність у національній ідентифікації також присутня. У підсумку доцільно акцентувати увагу на домінуючій ролі філогенезу, який визначає «основні» або «базові» ознаки паркового середовища. На другому місці, відповідно до результатів опитування, є потреба самоідентифікації, зокрема етнічної, регіональної та соціокультурної, що є наслідком впливу соціокультурних чинників і засвідчує важливість їх врахування.

На доцільності розміщення елементів квітничкового оформлення в межах загальноміського парку наголосили 6,7% молодих людей, але жоден не вбачає необхідності їх розташування в історичному парку. Натомість лише 1,7% зрілих людей вважають, що ці елементи доцільні у міському парку відпочинку і 5,3% – в історичному (див. рис. 1-2).

Тобто, для зрілих людей домінуючою є потреба збереження культурної спадщини, а для молодих – отримання інформації про історичні події. Поряд із тим, на важливості тематичного спрямування та

зрозумілості ідейного навантаження наголошують обидві групи респондентів. Важливим аспектом є висока подібність частки респондентів, які звертають увагу на необхідність розміщення таких прямих засобів ідейного навантаження як інформаційні стенди (див. рис. 2).

Спектр емоційно-асоціативних ознак, які мають виникати в межах меморіального парку, і зауважені респондентами, є найширшим, порівняно з міським парком відпочинку та історичним парком. Достатньо подібними обидві вікові категорії є у міркуваннях щодо необхідності «тематичності», «стриманості» та «меморіальності» (уособлення пам'яті) середовища меморіального парку. Однак, на урочистий характер паркового простору наголошують 26,3% зрілих людей і лише 10% – молодих. Частка зрілих респондентів, які вважають необхідною урочистий характер середовища меморіального парку, є найбільшою з-поміж всіх емоційно-асоціативних ознак (див. рис. 3), що також може бути свідченням впливу принципів організації меморіальних парків (головним чином військової тематики), які домінували в Радянській Україні. Окрім того, зрілі люди акцентували увагу на таких ознаках, як «трагізм» і «патріотизм», що не зауважено молоддю. Відповідно, для молодих людей основною функцією меморіального об'єкту (як і історичного) є інформаційна, а зрілі люди розглядають її, в основному, як виховний об'єкт.

Висновки (Conclusions). Основними потребами в межах паркового середовища респондентів усіх вікових категорій є «основні» або «базові» ознаки комфорту, на другому місці – потреба самоідентифікації, зокрема етнічної, регіональної та соціокультурної. Міський парк відпочинку для молодих людей є об'єктом комунікації та репрезентації культурного надбання соціуму. Для зрілих людей пріоритетним, після комфорту, є привабливість і функціональність паркового середовища. Домінуючою усвідомленою потребою в межах історичних і меморіальних парків для зрілих людей є збереження культурної спадщини, а для молодих – отримання інформації про історичні події. Поряд з цим, на важливість тематичного спрямування та зрозумілості ідейного навантаження наголошують представники обох вікових категорій.

Список літератури (References)

- Гайдай, О. Ю. (2014). Політика щодо монументальної спадщини радянської доби в Україні (на прикладі Вінницької області). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*, 48, 69-78. [Haidai, O. Yu. (2014). Policy on the monumental heritage of the Soviet era in Ukraine (demonstrated by the example of the Vinnytsia region). *Bulletin of V.N. Karazin Kharkiv National University*, 48, 69-78] (in Ukrainian)
- Иконников, А. В. (1985). Искусство, среда, время: эстетическая организация городской среды.

- Москва: Советский художник [Konnikov, A.V. (1985). *Art, environment, time. Aesthetic perception of the urban environment*. Moscow: Soviet artist] (in Russian)
- Спиридонова, Л.К. (2015). Асоціативний експеримент як засіб дослідження образу світу. *Наково-практичний журнал Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського: Наука та освіта, 1*, 152-158. [Spiridonova, L.K. (2015). An associative experiment as a tool for exploring the image of the world. *Scientific and practical journal of the South Ukrainian National Pedagogical University named after KD Ushinsky: Science and education, 1*, 152-158] (in Ukrainian)
- Bell, S. (1999). *Landscape: Pattern, Perception, and Process*. London: Taylor & Francis
- Bell, S. (2004). *Elements of Visual Design in the Landscape Second Edition*. London & New York: Spon Press
- Farahani, L.M., & Maller, C. (2018). Perception and Preferences of Urban Greenspaces: A Literature Review and Framework for Policy and Practice. *Landscape Online, 61*, 1-22. <https://doi.org/10.3097/LO.201861>
- Gobster, P.H. (2001). Visions of nature: conflict and compatibility in urban park restoration. *Landscape and Urban Planning, 56* (1-2), 35-51. [https://doi.org/10.1016/S0169-2046\(01\)00164-5](https://doi.org/10.1016/S0169-2046(01)00164-5)
- Gregotti, V. (2009). The Form of the Territory. *OASE: On Territories, 80*, 7-22
- Gungor, S., & Polat, A.T. (2018). Relationship between visual quality and landscape characteristics in urban parks. *Journal of Environmental Protection and Ecology, 19* (2), 939-948. <https://doi.org/10.1061/j.ufug.2015.05.009>
- Jankovic, N. (2017). Architectural Terri(s)ories: Jajinci Memorialm Park in Belgrade. *AM Journal of Art and Media Studies, 12*, 81-98. <https://doi.org/10.25038/am.v0i12.169>
- Kabisch, N., Qureshi, S., & Haase, D. (2015). Human-environment interactions in urban green spaces – A systematic review of contemporary issues and prospects for future research. *Environmental Impact Assessment Review, 50*, 25-34. <https://doi.org/10.1016/j.eiar.2014.08.007>
- Lin, B.B., Fuller, R.A., Bush, R., Gaston, K.J., & Shanahan, D.F. (2014). Opportunity or Orientation? Who Uses Urban Parks and Why. *Plos One, 9* (1). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.008742>
- Oleksichenko, N., & Gatalska, N. (2018). Methodological approaches to assess the aesthetics of park environment. *Forestry Ideas, 24*, 2 (56), 141-162. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/330683596_METHODOLOGICAL_APPROACHES_TO_ASSESS_THE_AESTHETICS_OF_PARK_ENVIRONMENT
- Polat, A.T., & Akay, A. (2015). Relationships between the visual preferences of urban recreation area users and various landscape design elements. *Urban Forestry & Urban Greening, 14* (3), 573-582. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2015.05.009>
- Yilmaz, S., Özgüner, H., & Mumcu, S. (2018) An aesthetic approach to planting design in urban parks and greenspaces. *Landscape Research, 43* (7), 965-983. <https://doi.org/10.1080/01426397.2017.1415313>

The role of socio-cultural aspect in the formation of park environment

N. Oleksiichenko¹, N. Gatalska², M. Kolenkina³

One of the important issues in the formation of a park environment is the identification of the human needs, which must be realized within the boundaries of this environment and which change under the influence of both personal and socio-cultural factors. The importance of studying the socio-cultural aspect is due to politics of memory, which is the object of scientific interest of a number of scientists, however, the state policy in relation to the Soviet heritage in modern Ukraine has not yet become the subject of thorough scientific research. The objectives – to identify the role of socio-cultural aspect in the formation of requirements for the environment of park objects of different functional purpose.

The study involved 60 people, aged 22 to 74 years. Identification of the influence of socio-cultural factor, in particular Soviet ideals, on the formation of requirements for the park environment necessitated the division of respondents into two age categories: young people – 22-34 years old (born after or shortly before the end of the Soviet period in Ukraine); people of ripe years – 46-74 years old (childhood, youth and /or middle age of whom passed during the Soviet Ukraine). A free associative experiment was applied in the study.

The socio-cultural aspect in identifying the requirements for a city recreation park is traced in the proportion of respondents who noted the expediency of placing components of monumental and sculptural

¹ *Nadiia Oleksiichenko* – Full Member of the Forestry Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Agricultural Sciences, Head of the Department of Landscape Architecture and Park Art, The O.M. Beketov National University of Urban Economy, Kharkiv, 17 Marshal Bazhanov st., Kharkiv, 16002, Ukraine. Tel.: (057)707-31-20, (098)330-22-78. E-mail: nolexiichenko@gmail.com ODCID: 0000-0003-0499-5992

² *Nadiia Gatalska* – Doctor of Architecture, Associate Professor at the Department of Landscape Architecture and Park Art, the O.M. Beketov National University of Urban Economy, Kharkiv, 17 Marshal Bazhanov st., Kharkiv, 16002, Ukraine. Tel.: (057)707-31-20, (067)728-69-20. E-mail: gatalska.nadiia@gmail.com ODCID: 0000-0001-9538-2379

³ *Marina Kolenkina* – Ph.D in Agricultural Sciences, Associate Professor at the Department of Landscape Architecture and Park Art, the O.M. Beketov National University of Urban Economy, Kharkiv, 17 Marshal Bazhanov st., Kharkiv, 16002, Ukraine. Tel.: (057)707-31-20, (050)276-31-09. E-mail: kolenkinamarina@gmail.com ODCID: 0000-0002-5612-0947

design. This fact may be a consequence of the socio-cultural influence of the Soviet concept of park space formation, aimed at the memorialization of revolutionary events, and from the second half of the twentieth century. – World War II, and which assumed the placement of monuments in almost every landscape object, which contributed to the creation of an appropriate association between the park environment and its monumental decoration.

The features of the historic park environment have significant differences between age groups. Young people paid special attention to the need for historic plantations, while people of ripe years did not single out plant groups. The expediency of placing elements of monumental and sculptural decoration within the historic park (as well as the city park) is more noted on the part of people of ripe years. The most significant difference in the proportion of respondents who paid attention to a certain feature of the historic park environment as being important is the reflection of historical events, which was noted by 56.7% of young people and only by 21.1% of people of ripe age. Most of the respondents' attention is focused on the monumental and sculptural design, where, as in previous cases, the proportion of older respondents is greater than that of young people – 36.8% and 26.7%, respectively. All the respondents noted the need to

place these components in the memorial park. An interesting aspect is the emphasis of both-groups on the importance of matching the coloration of the park environment with the theme of the park, which was not the case within the historic park. Both age categories are relatively unanimous in their discussions about the need for “thematic”, “restraint” and “memorial” (embodiment of memory) environment of the memorial park. However, the solemn nature of the park space is emphasized by 26.3% of people of ripe years and only by 10% of young people, which may also be evidence of the influence of the principles of organization of memorial parks that dominated in Soviet Ukraine. The main needs within the park environment of respondents of all age categories are signs of physical comfort, in the second place is the need for self-identification, in particular ethnic, regional and socio-cultural. The city's recreational park for young people is an object of communication at the level of everyday communication and representation of the cultural heritage of the society. For older respondents, the attractiveness and functionality of the park environment is a priority after comfort. A dominant conscious need within the historic and memorial parks for people of ripe years is to preserve cultural heritage, and for young people – to obtain information about historical events.

Key words: park environment aesthetics; functional characteristics; socio-cultural phenomena.